

**UAB „TRAKŲ VANDENYS“
REGULIAVIMO APSKAITOS SISTEMOS SĄVADAS**

I. BENDROJI DALIS

1. UAB „Trakų vandenys“ (toliau – Bendrovė) yra vandens tiekėjas, buitinių, gamybinių ir paviršinių nuotekų tvarkytojas Trakų raj. savivaldybėje.
2. Buhalterinė apskaita Bendrovėje tvarkoma vadovaujantis patvirtinta apskaitos politika, LR buhalterinės apskaitos įstatymu, LR įmonių finansinės atskaitomybės įstatymu bei kitais LR įstatymais, LR vyriausybės nutarimais, verslo apskaitos standartais, direktyvomis ir kitais teisės aktais. Buhalterinę apskaitą Bendrovėje organizuoja ir vykdo Buhalterinės apskaitos skyrius.
3. Bendrovė vykdo apskaitos atskyrimą, siekdama Bendrovės finansinę informaciją (pajamas, sąnaudas, turtą, nuosavą kapitalą ir įsipareigojimus) paskirstyti verslo vienetams ir juos sudarančioms paslaugoms, atskirai identifikuojant nepaskirstytinas ir nebūtinąsias sąnaudas. Apskaitos atskyrimas vykdomas Reguliavimo apskaitos sistemoje (toliau – RAS).
4. Reguliavimo apskaita Bendrovėje tvarkoma, atsižvelgiant į Bendrovės veiklos specifiką, remiantis buhalterinės apskaitos duomenimis ir vadovaujantis Reguliavimo apskaitos sistemos sąvadu, vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo veiklą reglamentuojančiais teisės aktais, Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – Taryba) nutarimais, metodiniais nurodymais, įsakymais. Reguliavimo apskaitą organizuoja Buhalterinės apskaitos skyrius, dalyvauja Bendrovės padalinių darbuotojai.
5. RAS sąvado tikslas – atskleisti Bendrovės reguliavimo (apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo) apskaitoje naudojamus principus, metodus ir tvarkas, atliekant apskaitos atskyrimą ir sąnaudų paskirstymą.
6. RAS tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis Tarybos 2018 m. gruodžio 21 d. nutarimo Nr. O3E-459 „**Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, garantinio geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų įmonių apskaitos atskyrimo taisyklių ir susijusių reikalavimų sąvadas**“ aktualia redakcija su vėlesniais jų pakeitimais ir papildymais.
7. Pagrindinės šiame dokumente naudojamos sąvokos:
 - 7.1. **Finansiniai metai** – atskaitinis laikotarpis, sutampantis su bendrovės finansiniais metais (t. y. nuo sausio 1 d. iki gruodžio 31 d.), kuriam rengiama finansinė atskaitomybė.
 - 7.2. **Verslo vienetas** – bendrovės vykdomos veiklos dalis, skirta tam tikros grupės paslaugoms teikti. Jį sudaro visi ištekliai, jų transformavimo veiklos ir procesai, susiję su atitinkamos grupės vertės kūrimu ir tokių paslaugų teikimu galutinių paslaugų gavėjui.
 - 7.3. **Paslauga** – verslo vieneto veiklos procese sukurta vertė. Paslaugos nustatytos remiantis Metodikos nuostatomis, išskiriant reguliuojamas veiklos paslaugas bei kitas paslaugas. Paslauga - galutinis sąnaudų paskirstymo objektas.
 - 7.4. **Paskirstymo kriterijus** – veiksnys, kuriuo vadovaujantis konkrečios pajamų, sąnaudų, turto ir (ar) įsipareigojimų sumos yra priskiriamos verslo vienetams ir (arba) paslaugoms. Siekiama, kad naudojamas paskirstymo kriterijus geriausiai atspindėtų priežastingumo ryšį tarp skirstomų pajamų, sąnaudų, turto ar įsipareigojimų straipsnio ir to pajamų, sąnaudų, turto ar įsipareigojimų straipsnio, kuriam priskiriama atitinkama suma, būtų ekonomiškai pagrįstas, logiškai pateisinamas ir nustatytas nediskriminaciniais pagrindais.

- 7.5. **Tiesioginės sąnaudos** – sąnaudos, kurias galima tiesiogiai ir vienareikšmiškai priskirti konkrečioms paslaugoms.
- 7.6. **Netiesioginės sąnaudos** – tai sąnaudos, kurios su konkrečia paslauga siejamos netiesiogiai ir paskirstomos taikant paskirstymo kriterijus, pagrįstus logika ir priešastingumo principu.
- 7.7. **Bendrosios sąnaudos** – sąnaudos, kurios su konkrečia paslauga nesiejamos nei tiesiogiai, nei netiesiogiai ir jas paskirstant nėra galimybių įgyvendinti priešastingumo principą.
- 7.8. **Nepaskirstytinos sąnaudos** - ataskaitiniu laikotarpiu patiriamos sąnaudos, kurios nebūtinės nei galutinėms reguliuojamų kainų paslaugoms teikti (reguliuojamų kainų paslaugų (produktų) vertei kurti), nei užtikrinti reguliuojamos veiklos nepertraukiamumą, saugumą ir stabilumą.
- 7.9. **Sąnaudų paskirstymas** – visų patirtų sąnaudų tvarkymas bendrovės teikiamų paslaugų savikainai nustatyti.

II. REGULIAVIMO APSKAITOS SISTEMA

8. Reguliavimo apskaitos sistemą sudaro:
 - 8.1. Informacija, apdorojama ir naudojama Reguliavimo apskaitos sistemoje.
 - 8.2. RAS struktūra, nusakanti informacijos grupavimo procesą ir detalumą.
 - 8.3. Procesai, vykdomi surenkant, apdorojant ir naudojant informaciją.
 - 8.4. Už RAS kūrimą, tobulinimą ir taikymą atsakingas Bendrovės ekonomistas.
 - 8.5. Už RAS teisingus pirminių duomenų priskyrimus atsakingos Bendrovės buhalterijos darbuotojos, vykdančios šių operacijų įrašus apskaitoje.
 - 8.6. Bendrovės RAS tvarkoma naudojant buhalterinėje apskaitoje užfiksuotus duomenis, juos priskiriant Bendrovės verslo vienetams ir paslaugoms.
 - 8.7. RAS ataskaitinis laikotarpis sutampa su Bendrovės finansiniais metais.

RAS informacija

9. Pirminiai RAS informacijos šaltiniai:
 - 9.1. Buhalterinės apskaitos informacija (pajamos-sąnaudos) (žr. III skyrių)
 - 9.2. Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto apskaita (žr. IV skyrių).
10. Antriniai RAS informacijos šaltiniai:
 - 10.1. Paskirstymo kriterijai (Priedas Nr.5).
 - 10.2. Bendrovės vidaus tvarkos dokumentai.

RAS struktūra

11. Bendrovės RAS struktūrą sudaro:
 - 11.1. Paskirstymo kategorijos – pirminiai sąnaudų ir ilgalaikio turto informacijos grupavimo centrai. Paskirstymo kategorijoms priskiriamos visos ataskaitinio laikotarpio sąnaudos (žr. V skyrių) ir turtas (žr. IV skyrių);
 - 11.2. Paskirstymo centrai – tarpiniai apskaitos informacijos grupavimo centrai, kuriems priskirta netiesioginių sąnaudų arba turto informacija paskirstoma paslaugoms netiesiogiai (žr. VI skyrių).

- 11.3. Paslaugos – galutiniai apskaitos informacijos grupavimo centrai, į kuriuos apskaitos atskyrimo metu paskirstoma visa pirminė apskaitos informacija (žr. VII skyrių), išskyrus nepaskirstytinąsias sąnaudas.

RAS procesai

12. Pagrindiniai RAS procesai vykdomi ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, apdorojant informaciją ir rengiant reguliacinę atskaitomybę:
- 12.1. Buhalterinės apskaitos informacijos perkėlimas (žr. VIII skyrių);
 - 12.2. Pajamų paskirstymas (žr. IX skyrių);
 - 12.3. Sąnaudų paskirstymas (žr. X skyrių);
 - 12.4. Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto vertės paskirstymas ir nusidėvėjimo sąnaudų apskaičiavimas (žr. XI skyrių);

III. BUHALTERINĖ APSKAITA

13. Buhalterinė apskaita Bendrovėje vedama naudojant Buhalterinės apskaitos programą „Profit-W. Finansų apskaita“.
14. Reguliavimo apskaitoje naudojama visa buhalterinės apskaitos informacija, išskyrus ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto nusidėvėjimo sąnaudas.
15. Nusidėvėjimo sąnaudos reguliavimo apskaitos tikslais perskaičiuojamos taip, kad atitiktų Metodikoje nustatytus nusidėvėjimo normatyvus.
16. Buhalterinėje apskaitoje naudojamas Bendrovės veiklos poreikiams pritaikytas sąskaitų planas (Priedas Nr. 1), kuris leidžia Bendrovei įgyvendinti Metodikos reikalavimus apskaitos atskyrimo srityje.

IV. ILGALAIKIO MATERIALIOJO IR NEMATERIALIOJO TURTO APSKAITA

17. Bendrovės buhalterinėje apskaitoje naudojami ilgalaikio materialiojo/nematerialiojo turto nusidėvėjimo/ amortizacijos normatyvai skiriasi nuo normatyvų, naudojamų RAS tikslais, todėl RAS ilgalaikio turto apskaita vedama atskirai nuo buhalterinės apskaitos.
18. Į ilgalaikio turto sąrašą įtraukiami visi turto vienetai, kuriuos Bendrovė valdė ataskaitinio laikotarpio pradžioje ir įgijo ataskaitinio laikotarpio metu, t.y. įtraukiamas ir ataskaitinio laikotarpio metu parduotas arba nurašytas turtas.
19. Ilgalaikio turto sąrašas sudarytas pagal Metodikoje ir jos prieduose numatytus turto pogrupius. Kiekvienas turto vienetas priskiriamas Metodikoje numatytam turto pogrupiui atsižvelgiant į jo naudojimo paskirtį ir pobūdį. Kiekvienas turto vienetas priskiriamas tik vienam turto pogrupiui.
20. Turto įsigijimo (pradinė) vertė vertinama pagal buhalterinėje apskaitoje registruotą turto įsigijimo vertę.
21. Skaičiuojant ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudas naudojami Metodikoje nustatyti ir su Taryba suderinti turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpiai (Priedas Nr. 4), taikant tiesiogiai proporcingo nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo metodą.
22. Vertinant turto vertę, atskleidžiama, kokia turto vertės dalis sukurta už Europos Sąjungos struktūrinių fondų, dotacijų ar subsidijų lėšas.
23. Turto rekonstravimo, remonto ir pan. atlikti darbai registruojami reguliavimo apskaitoje turto dalyje tuomet, kai jie pagerina turto naudingąsias savybes ir (arba) pailgina turto naudingo tarnavimo laiką. Tokiu atveju padidinama turto įsigijimo vertė, taikant galiojantį turto

nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpį apskaičiuojamas metinio nusidėvėjimo sąnaudų dydis, kuriuo kasmet mažinama turto likutinė vertė.

24. Turtas, naudojamas konkrečiai veiklai vykdyti, priskiriamas tiesiogiai.
25. Ilgalaikio turto, kurio negalima priskirti tiesiogiai konkrečioms paslaugoms (produktams), vertė paskirstoma netiesiogiai atitinkamoms paslaugoms (produktams).
26. Ilgalaikio turto, kuris yra naudojamas bendram veiklos palaikymui (užtikrinimui), vertė paskirstoma paslaugoms (produktams) proporcingai pagal jiems tiesiogiai priskirto ilgalaikio turto vertę.
27. Reguluojamos veiklos paslaugoms nepriskiriama:
 - 27.1. plėtros darbų vertė (iki ilgalaikio turto vienetų, kurių formavimui buvo atliekami plėtros darbai, eksploatacijos pradžios);
 - 27.2. investicinio turto vertė;
 - 27.3. ilgalaikio turto, sukurto įvykdžius investicinius projektus, nesuderintus su savivaldybės taryba ir (arba) Taryba, vertė;
 - 27.4. bet kurios kategorijos ilgalaikio turto vertės pokytis, susijęs su ilgalaikio turto perkainojimu;
 - 27.5. nebaigtos statybos vertė, nenaudojamų, esančių atsargose turto vienetų vertė;
 - 27.6. ilgalaikio turto vienetų vertės dalis, sukurta lėšomis, sumokėtomis už vartotojų ir abonentų prijungimą prie tinklų;
 - 27.7. ilgalaikio turto vienetų vertės dalis, sukurta ES struktūrinių fondų lėšomis, taip pat sukurta dotacijų ir subsidijų lėšomis;
 - 27.8. ilgalaikio turto, skirto parduoti, vertė, išskyrus turtą, kuris po pardavimo bus naudojamas reguliuojamų kainų paslaugoms (produktams) teikti.
 - 27.9. eksploatuojamo, bet Bendrovės balanse nesančio turto vertė.

V. PASKIRSTYMO KATEGORIJOS

28. Paskirstymo kategorijos turi iš anksto numatytą, joms priskirtos apskaitos informacijos paskirstymo paslaugoms principą ir pagal tai yra skirstomos į šiuos tipus:
 - 28.1. Tiesioginis paskirstymas - šiai kategorijai priskirta apskaitos informacija priskiriama konkrečiai paslaugai tiesiogiai;
 - 28.2. Netiesioginis paskirstymas – šiai kategorijai priskiriamos sąnaudos (turtas) patirtos teikiant daugiau nei vieną paslaugą arba teikiant paslaugas netiesiogiai. Netiesioginiams išlaidų objektams priskirta apskaitos informacija priskiriama Paskirstymo centrams (žr. VI skyrių) ir paskirstoma paslaugoms netiesiogiai, naudojant paskirstymo nešiklius;
 - 28.3. Proporcingas paskirstymas – ši kategorija susijusi su administracinėmis veiklomis. Kategorijai priskirta apskaitos informacija paskirstoma paslaugoms proporcingai, atsižvelgiant į paslaugoms tiesiogiai ir netiesiogiai priskirtą apskaitos informaciją.

VI. PASKIRSTYMO CENTRAI

29. Paskirstymo centrai naudojami skirstant turtą.
30. Turto paskirstymo centrai atitinka Metodikoje nurodytas turto grupes.

31. Paskirstymo centrams priskirta apskaitos informacija paskirstoma veikloms, naudojant paskirstymo nešiklius.
32. Kiekvienam paskirstymo centrui gali būti taikomas skirtingas paskirstymo nešiklis.
33. Paskirstymo centrų ir jiems taikomų paskirstymo nešiklių sąrašas pateikiamas Priede Nr. 3.

VII. VERSLO VIENETAI IR PASLAUGOS

34. Bendrovės teikiamos vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo, šilumos ir karšto vandens gamybos, šilumos ir karšto vandens sistemų priežiūros, daugiabučių namų administravimo, renovacijos programos, rangos darbų, koncesijos sutarties, atsiskaitomųjų prietaisų priežiūros ir vartotojų aptarnavimo veiklos ir kitos nereguliuojamos veiklos paslaugos sudaro galutinius paskirstymo centrus, kuriems paskirstoma Bendrovės finansinė informacija.
35. Detalus kiekvieno verslo vieneto paslaugų sąrašas ir paslaugų aprašymai pateikiami lentelėje žemiau:

Nr.	Verslo vienetas, paslauga	Aprašymas
1. Geriamojo vandens tiekimo veiklos verslo vienetas		
1.1.	Vandens gavyba (VG)	Vandens, kuris atitinka teisės aktų nustatytus geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimus arba kuris tinka šitokiam vandeniui paruošti, surinkimas iš vandeningojo sluoksnio ar natūralaus šaltinio specialiais įrenginiais
1.2.	Vandens ruošimas (VR)	Gamtinio vandens savybių gerinimas fizikiniais, cheminiais ir biologiniais metodais, kad jis atitiktų teisės aktų nustatytus geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimus bei tenkintų vandens vartotojų poreikius
1.3.	Vandens tiekimas (VT)	Visuma techninių, organizacinių priemonių, kuriomis užtikrinamas geriamojo vandens pristatymas vartotojams ir abonentams
2. Nuotekų tvarkymo veiklos verslo vienetas		
2.1.	Nuotekų surinkimas centralizuotais tinklais (NS)	Nuotekų paėmimas iš jų susidarymo vietos ir transportavimas skirstomaisiais bei magistraliniais tinklais, perpumpuojant nuotekų siurblių pagalba
2.2.	Nuotekų valymas (NV)	Techninių, organizacinių priemonių visuma, užtikrinanti teršalų pašalinimą iš nuotekų
2.3.	Nuotekų dumblo tvarkymas (D)	Nuotekų dumblo tankinimas, apdorojimas prieš anaerobinį apdorojimą, anaerobinis apdorojimas ir sausinimas, džiovinimas, kompostavimas, nuotekų dumblo ar jo komposto išvežimas
2.4.	Paviršinių nuotekų tvarkymas (PN)	Paviršinių nuotekų surinkimas, transportavimas, valymas, išleidimas, valymo metu susidarancio dumblo (šlamo) pirminis tvarkymas
3. Kitos reguliuojamos veiklos verslo vienetas		
3.1.	Geriamojo vandens apskaitos prietaisų įsigijimas, įrengimas ir eksploatavimas (Apskaitos veikla) (AV)	Veikla, apimanti apskaitos prietaisų įrengimą, pakeitimą, tinkamos jų techninės būklės ir nustatyto matavimų tikslumo užtikrinimą, patikros organizavimą, reguliarių rodmenų fiksavimą, mokėjimo pranešimų apie suteiktas geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugas pateikimą vartotojams ir abonentams

Nr.	Verslo vienetas, paslauga	Aprašymas
3.2.	Šilumos ir karšto vandens gamyba	Veikla, apimanti šilumos gamybą 15-oje katilinių ir vandens gamybą 3-ose katilinėse
4. Kitos nereguliuojamos veiklos verslo vienetas		
4.1.	Šildymo ir karšto vandens sistemų priežiūra (ŠSP)	Namo šildymo ir karšto vandens sistemų profilaktinis tikrinimas, pravalymas nuo apnašų, įvadinio mazgo darbo parametrų kontrolė, avarių lokalizavimas ir likvidavimas
4.2.	Daugiabučių namų administravimas (DGA)	Daugiabučių namų techninė, pastato konstrukcijų, bendro naudojimo patalpų, bendro naudojimo elektros įrangos priežiūra, valymo paslaugų ir liftų administravimas,
4.3.	Rangos darbai (RD)	Įvairių statybos ir remonto darbų vydymas išorės klientams
4.4.	Renovacijos paskolos administravimas (R)	Daugiabučių namų renovacijos programos (konkursų, darbas su užsakovais ir rangovais, darbų organizavimas, kontrolė) administravimas
4.5.	Koncesija (K)	Išnuomoto šilumos gamybos turto mokesčio apskaita
4.6.	Daugiabučių gyvenamųjų namų vidaus tinklų sistemų priežiūra	Namo vandentiekio ir nuotekų šalinimo sistemų profilaktinis tikrinimas, pravalymas nuo apnašų, įvadinio mazgo darbo parametrų kontrolė, avarių lokalizavimas ir likvidavimas
4.7.	Nuotekų transportavimas asenizacijos transporto priemonėmis (NI)	Nuotekų paėmimas iš nuotekų kaupimo rezervuarų ir skeptikų bei jų transportavimas asenizacijos transporto priemonėmis į priėmimo vietas
4.8.	Tualetų paslaugos	Viešojo tualetų administravimas
4.9.	Kitos su pagrindine veikla nesusijusios paslaugos	Trumpalaikio turto pardavimas, ilgalaikio turto nuoma, darbai pagal aktus, prisijungimo sąlygų, pažymų paruošimas, kitos vienkartinės, netipinės įmonės veiklai paslaugos

VIII. APSKAITOS INFORMACIJOS PERKĖLIMAS

36. Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje Buhalterinės apskaitos informacija ir Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto apskaitos informacija perkeliama į Reguliavimo apskaitos sistemą, t.y. RAS modelio pagalba pateikiama pagal Reguliavimo apskaitoje naudojamas pajamų, sąnaudų, turto ir įsipareigojimų kategorijas, grupes ir pogrupius.
37. Buhalterinės apskaitos sąskaitų plano sąsajų su Metodikos sąnaudų pogrupiais detalizavimas pateikiamas Priede Nr. 2.

IX. PAJAMŲ PASKIRSTYMAS

38. Ataskaitinio laikotarpio Bendrovės pajamos paskirstomos tiesiogiai teikiamoms paslaugoms, remiantis atsiskaitymų su klientais sistemos įrašais ir buhalterinės apskaitos informacija.

Nr.	DK sąskaita	Apskaitomos pajamos
1.	500101 Vandens tiekimo pajamos	Pajamos už vandens tiekimą
2.	500103 Nuotekų surinkimo pajamos	Pajamos už nuotekų surinkimą centrallizuotais tinklais
3.	500104 Nuotekų valymo	Pajamos už nuotekų išvalymą nuotekų valymo

	pajamos	įrenginiuose
4.	500105 Nuotekų dumblo tvarkymo pajamos	Pajamos už dumblo sutvarkymą
5.	500113 Paviršinių nuotekų surinkimo pajamos	Pajamos už surinktas paviršines nuotekas
6.	500106 Geriamojo vandens apskaitos prietaisų įsigijimo, įrengimo ir eksploatavimo veiklos pajamos	Geriamojo vandens apskaitos prietaisų įsigijimo, įrengimo ir eksploatavimo mokestis
7.	500107 Nuotekų transportavimo pajamos	Pajamos už nuotekų transportavimą asenizacinėmis mašinomis iš nuotekų kaupimo rezervuarų iki nuotekų valymo įrenginių
8.	Kitos nereguliuojamos veiklos paslaugų pajamos (500108, 500109, 500110, 500111, 500112, 5400, 5401)	Daugiabučių gyvenamųjų namų sistemų priežiūros mokesčio pajamos, statybos darbų, tualetu administravimo paslaugų ir kitos netipinės veiklos pajamos, paskirstomos remiantis atsiskaitymų su klientais sistemos įrašais ir buhalterinės apskaitos programos informacija
9.	Pastoviosios ir kintamosios pajamų dalys pagal koncesijos sutartį (500160, 500170)	Pajamos už išnuomotą šilumos ūkio turtą
10.	Šildymo ir karšto vandens sistemų priežiūros pajamos (500180, 500183)	Daugiabučių gyvenamųjų namų šildymo ir karšto vandens sistemų priežiūros mokesčio ir remonto darbų pagal aktus pajamos
11.	500181 Pajamos iš renovacijos	Pajamos iš užsakovų ir finansuotojų už daugiabučių namų renovacijos programos vykdymą
12.	500182 Daugiabučių namų administravimo pajamos	Pajamos iš gyventojų už daugiabučių namų administravimą
13.	Šilumos ūkio pajamos (500184, 500185, 500190)	Pajamos už šilumos ir karšto vandens gamybą bei pateikimą vartotojams, šilumos ūkio medžiagų pardavimą ir remonto darbus
14.	500186 Rangos darbų pajamos	Pajamos iš įvairių užsakovų už statybos ir remonto darbus
15.	Finansinės veiklos pajamos (5802, 5803, 5804, 5805)	Palūkanų, delspinigių ir kitos finansinės ir investicinės veiklos pajamos

X. SĄNAUDŲ PASKIRSTYMAS

39. Bendrovės veikloje patiriamos sąnaudos nustatomos vadovaujantis buhalterinės apskaitos registruose užfiksuotais įrašais, kuriais remiantis sudaryta ataskaitinio laikotarpio audituota finansinė atskaitomybė.
40. Perkelti duomenis iš buhalterinės apskaitos registru į Reguliavimo apskaitos sistemą, visos sąnaudos sugrupuojamos, laikantis Metodikos reikalavimų. Tam, kad atitiktų Reguliavimo apskaitos poreikius, sąnaudų grupės skaidomos į žemesnio lygio sąskaitas, detalizuojant (tikslinant) buhalterinės apskaitos sąskaitų planą.
41. Toliau, žemiau nurodyta tvarka, vykdomas ataskaitinio laikotarpio sąnaudų skirstymas:
 - 41.1. I etapas - identifikuojamos nepaskirstytinos sąnaudos: sąnaudos priskirtos nepaskirstytinoms tolesniame paskirstymo procese nedalyvauja;
 - 41.2. II etapas - paskirstomos tiesioginės sąnaudos: visos tiesioginės sąnaudos priskiriamos verslo vienetams ir paslaugoms;
 - 41.3. III etapas - paskirstomos netiesioginės sąnaudos: prieš bendrovių sujungimą netiesioginės sąnaudos buvo fiksuojamos tik UAB „Trakų vandenys“, todėl ir toliau šios sąnaudos

veikloms bus paskirstomos tik UAB „Trakų vandenys“ iki 2024m. buvusioms veikloms pagal 2023m. tiesioginių sąnaudų faktinę struktūrą;

- 41.4. IV etapas - paskirstomos bendrosios sąnaudos: administracinėms priskirtos sąnaudos paskirstomos reguliuojamoms paslaugoms proporcingai procentaliai pagal tiesiogiai ir netiesiogiai toms paslaugoms priskirtų sąnaudų sumą;

I etapas - nepaskirstytinų sąnaudų identifikavimas

42. Tai tokios sąnaudos, kurios iš buhalterinės apskaitos registru perkeliama į reguliavimo apskaitą ir priskiriamos nepaskirstytinoms:
- 42.1. beviltiškos skolos, baudos, delspinigiai;
 - 42.2. parama, labdara, vartotojų švietimas;
 - 42.3. tantjemų išmokos;
 - 42.4. narystė, stojamosios įmokos;
 - 42.5. patirtos palūkanos ir kitos finansinės veiklos sąnaudos;
 - 42.6. komandiruotės, personalo mokymas, išskyrus būtinus reguliuojamai veiklai;;
 - 42.7. reprezentacijos, reklamos, viešieji ryšiai, išskyrus sąnaudas būtinus reguliuojamai veiklai;;
 - 42.8. nenaudojamo, likviduoto, nurašyto, esančio atsargose, išnuomoto ilgalaikio turto sąnaudos;
 - 42.9. nebaigtos statybos ilgalaikio turto sąnaudos;
 - 42.10. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų dalis, priskaičiuojama nuo ilgalaikio turto vienetų vertės, sukurtos už Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšas, taip pat sukurtos už dotacijų, subsidijų ir apyvartinių taršos leidimų teigiamo prekybos rezultato lėšos;
 - 42.11. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų dalis, priskaičiuojama nuo ilgalaikio turto vienetų vertės pokyčio, susijusio su perkainojimo veikla;
 - 42.12. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos nuo plėtros darbų iki ilgalaikio turto vienetų, kurių formavimui buvo atliekami plėtros darbai, eksploatacijos pradžios;
 - 42.13. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos nuo prestižo, investicinio turto, finansinio turto;
 - 42.14. išmokos įvairioms kultūros, sveikatinimo ir sporto paslaugoms, gimimo pašalpos, išmokos už mokymosi ir papildomas atostogas, pašalpos mirties atveju, pašalpos už nepilnamečius ir neįgalius šeimos narius, parama profsąjungoms;
 - 42.15. mokymų dalyvių maitinimo, konkursų, parodų, įvairių renginių organizavimo, įvairių dovanų pirkimo, žalos atlyginimo, išskyrus dėl gamtos stichijų ir force majeure aplinkybių, vartotojų patirtų nuostolių atlyginimas, pelno mokesčio, mokesčių nuo dividendų, sporto salių ir kaimo turizmo teikiamų paslaugų bei kitų panašaus pobūdžio paslaugų, susijusių su rekreacija, įsigijimo sąnaudos;
 - 42.16. sąnaudos, susijusios su ūkio subjekto įvaizdžio kūrimo tikslais, atidėjimų, valdybos narių atlyginimų, salių nuomos, svečių maitinimo ir kitos panašaus pobūdžio sąnaudos;
 - 42.17. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų dalis, priskaičiuojama nuo nebenaudojamo ilgalaikio turto vieneto ar jo dalies likutinės vertės po įgyvendintų investicijų, skirtų to ilgalaikio turto vieneto ar jo dalies atstatymui;
 - 42.18. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų dalis, priskaičiuojama nuo ilgalaikio turto vienetų vertės dalies, sukurtos vartotojų ir abonentų lėšomis, prijungiant juos prie tinklų;
 - 42.19. nurašyto į sąnaudas ilgalaikio turto vertė;

42.20. kitos reguliuojamos veiklos nepaskirstomosios sąnaudos, kitos nereguluojamos veiklos sąnaudos.

II etapas – tiesioginis sąnaudų paskirstymas

43. Bendrovė siekia kuo daugiau sąnaudų paskirstyti paslaugoms tiesiogiai tiek reguliuojamai veiklai, tiek ir nereguluojamaio veiklai (nenaudojant nešiklių ir subjektyvių vertinimų).
44. Atitinkamai, pirmojo sąnaudų skirstymo etapo metu Bendrovė identifikuoja sąnaudas, kurios buvo patirtos konkrečioms paslaugoms teikti ir priskiria jas toms paslaugoms.

III etapas - netiesioginis sąnaudų paskirstymas

45. Šio etapo metu vertinama, ar sąnaudos, kurios nebuvo paskirstytos paslaugoms tiesiogiai, gali būti paskirstytos paslaugoms netiesiogiai.
46. Netiesiogiai paslaugoms skirstomos tos sąnaudos, kurios buvo patirtos teikiant kelias paslaugas arba patirtos veikloje, susijusioje su paslaugų teikimu netiesiogiai.
47. Prieš bendrovių sujungimą netiesioginės veiklos sąnaudos buvo fiksuojamas tik UAB „Trakų vandenys“, todėl 2024m. netiesioginės veiklos sąnaudos ir toliau bus paskirstomos pagal UAB „Trakų vandenys“ 2023m. tiesioginių sąnaudų faktinę struktūrą (%):
- vandens gavybai – 13,38
 - vandens ruošimui – 2,63
 - vandens pristatymui – 17,49
 - nuotekų surinkimui – 21,63
 - nuotekų valymui – 18,39
 - nuotekų dumblo tvarkymui – 7,90
 - paviršinių nuotekų tvarkymui – 1,67
 - apskaitos veiklai – 3,22
 - kitai veiklai – 13,69
48. Apskaičiuotos skaitinės ataskaitinio laikotarpio nešiklių reikšmės pateikiamos Aiškinamajame rašte kartu su metine reguliacine atskaitomybe.

IV etapas - bendrųjų sąnaudų paskirstymas

49. Sąnaudos, kurios negalėjo būti paskirstytos paslaugoms nei tiesiogiai, nei netiesiogiai, paslaugoms paskirstomos proporcingai pagal tiesiogiai ir netiesiogiai toms paslaugoms priskirtų pastoviųjų sąnaudų sumą.

XI. ILGALAIKIO MATERIALIOJO IR NEMATERIALIOJO TURTO VERTĖS PASKIRSTYMAS IR NUSIDĖVĖJIMO SĄNAUDŲ APSKAIČIAVIMAS

50. Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto vertės paskirstymas atliekamas analogiškai sąnaudų paskirstymui, skirstant kiekvieną turto vienetą ir jo finansinę informaciją (įsigijimo vertę, likutinę vertę ir nusidėvėjimo sąnaudas).
51. RAS ataskaitoms parengti naudojami ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto (IT) duomenys skiriasi nuo naudojamų buhalterinėje apskaitoje:
- 55.1. eliminuojama turto vertės dalis sukurta ne už nuosavas Bendrovės lėšas (ES fondų, dotacijų ar kitų subsidijų lėšas);
 - 55.2. eliminuojami nusidėvėję ir nenaudojami turto vienetai;
 - 55.3. eliminuojamas turtas, nesuderintas su VERT;
56. Perskaičiuojamas IT nusidėvėjimas, naudojant Apraše nustatytus nusidėvėjimo normatyvus (priedas Nr.4), taikant tiesiogiai proporcingo nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo metodą.

57. Per ataskaitinį laikotarpį turto rekonstravimo, remonto ir kiti atlikti darbai registruojami RAS turto dalyje tik jei jie padidina turto vertę. Tokiu atveju padidinama turto įsigijimo vertė ir/ar ilginamas tarnavimo laikas.

58. RAS tikslais naudojamas IT sąrašas atitinka buhalterinės apskaitos IT sąrašą.

59. Bendrovės visas IT buhalterinėje turto apskaitoje yra suskirstytas pagal LR Pelną mokesčio įstatyme nurodytas turto grupes ir sutampa su RAS turto grupėmis bei suskirstytas pagal verslo vienetų ir jų paslaugų grupes.

60. IT skirstomas pagal tai, kurių paslaugų teikimui ataskaitiniu laikotarpiu jis yra naudojamas (priežastingumo principas).

61. Kiekvienas materialiai atsakingas asmuo, įvykdęs IT įsigijimo procesus nurodo tiesioginę ar netiesioginę turto naudojimo paskirtį, tai yra veiklą, kurioje tas turtas bus naudojamas.

62. IT naudojimo paskirtis (veikla) atžymima bendrovės IT apskaitos programinėje laikmenoje (turto vieneto kortelėse), pasirenkant vieną iš VII skyriuje nurodytų veiklų bei netiesioginę, bendrąją ir/ar kitą nereguliuojamą veiklą.

63. Prieš bendrovių sujungimą netiesioginės veiklos IT buvo fiksuojamas tik UAB „Trakų vandenys“, todėl netiesioginės veiklos IT vertės (įsigijimo ir likutinė) ir nusidėvėjimo sąnaudos RAS ir toliau bus paskirstomas tik UAB „Trakų vandenys“ iki 2024m. buvusiam IT pagal 2023m. tiesioginio IT vertės struktūrą (%) :

- vandens gavybai – 11,07
- vandens ruošimui – 7,68
- vandens pristatymui – 37,65
- nuotekų surinkimui – 35,81
- nuotekų valymui – 4,70
- nuotekų dumblo tvarkymui – 0,00
- paviršinių nuotekų tvarkymui – 2,52
- apskaitos veiklai – 0,13
- kitai veiklai – 0,44

64. Ilgalaikio turto, kuris yra naudojamas bendram veiklos palaikymui (užtikrinimui), vertė paskirstoma verslo vienetams ir juos sudarančioms paslaugoms proporcingai pagal jiems tiesiogiai ir netiesiogiai priskirtą IT vertę.

65. IT įsigijimo (pradinė) vertė vertinama pagal buhalterinėje apskaitoje registruotą turto įsigijimo vertę.

66. Nusidėvėjimo sąnaudos skaičiuojamos turto pogrupių lygmenyje, t.y. kiekvieno turto pogrupio pradine vertė dalinama iš tam konkrečiam turto pogrupiui numatyto nusidėvėjimo normatyvo.